

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt II. Quid sit Oratio Mentalis acquisita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

fit oratio mentalis acquisita, qui ejus actus sive partes, qui gradus sive status incipientium, proficientium, & perfectorum. Alias etiam Deo dante trademus regulas, quibus securè quis & facile ad orationis perfectionem perveniat: ac denique, si per vires litiones, altera de Oratione acquisita, de contemplatione altera sint veluti praeambula & proxima dispositiones, ut quis, gratia divina & supernaturali praeveniat, ad orationem & contemplationem supernaturales & divinas quantocius assurgat. Hunc igitur laborem nostrum, amice lector, aequi bonique consule.

CAPVT I.

Quid & quotuplex sit Oratio mentalis generatim sumpta.

ORATIO mentalis generatim accepta, una nimirum omnium fere SS. Patrum consensu est mentis in Deum elevatio. Quae quia duplici modo fieri potest, duplex quoque assignatur Orationis species; acquisita una, infusa altera, sicut & virtutum quaedam infusae, quas Deus in nobis sine nobis operatur, ut ex S. Augustino docet S. Thomas; quaedam Acquisitae sunt, quas propria industria, divina opitulante gratia, possumus comparare. Simili modo Orationem jure merito in acquisitam & infusam dividimus, Inter quas non parum est discriminis & differentiae, ut plenius quidem à nobis dictum est libro 1. de Divina Oratione cap. 1. breviter tamen nonnihil attingendum. Acquisita, industria & exercitatione propria, licet non sine divina operatione, & gratia, acquiritur, & perficitur: Infusa vero à gratia & inspiratione divina, non tamen sine cooperatione nostra procedit. Uterius Infusa à Spiritu S. medio aliquo dono, intellectus praecipue & sapientiae, modo ita divino & supernaturali in nobis promanat, ut ad eam humana ratio, etiam gratia & charitate praedita, neque se attingere. Acquisita verò, humano modo, id est, per rationis, divinam gratiam aliisque supernaturalibus virtutibus adjuvat, discursum.

Quae quidem licet supernaturalis quoque alio sensu merito vocari possit, quia tamen humana ratio virtutibus Theologicis (quamvis omnino supernaturaliter & in ordine ad finem supernaturalem) modo quoque humano, per discursum ac propriam industriam movetur; quantum ad nosse & attingere propositi rationem, oratio supernaturalis & infusa non dicitur, nisi desuper adsit supernaturalis instinctus, & divina Spiritus S. medio quo ejus dono, motio secundum illud: *Qui Spiritu Dei aguntur, hi filii Dei sunt.* De hoc duplici Orationis genere egregie Carthus. differtur dicens: Oratione duplici via sive modo exercetur. Primo regulariter & communiter per rationis usum sive discursum, & haec oratio rationalis sive acquisita dicitur, cujus complementum, decor, & forma debet esse dilectio Dei: unde debet habere secum conjunctos divinae charitatis actus, tam Internos, quam externos, quales sunt: de DEI bonitate caeterisque ejus perfectionibus gaudere, ad DEUM fervide affici, ex ejus amore de peccatis compungi, orare pro extirpatione vitiorum, in quantum sunt impedimenta orationis, & pro gratia acquirendi orationem, passionis Christi affectuose & compassive recordari. Praeclarissimum insuper orationis infusae opus est, hymnis & laudibus Creatoris pura mente insistere, hoc enim daemones fugat,

desideratam gratiam assuetenter meretur, & vitae ecclestiae praeludium est.

Potest praeterea & aliud inter Orationem infusam & acquisitam assignari discrimen, quod illa à Spiritu sancto medio aliquo dono, haec vero ab habitu Fidei supernaturali, vel à virtute Religionis infusae dimanet, Verum si res attentius introspectatur, omnis Orationis utriusque differentia ferè in modo tantum consistere deprehenditur. Infusa enim pleniori atque eminentiori modo Spiritu S. movente, Deum attingit, ad quem acquisita humano modo, industriaque tendit. Ex quo fit, ut (quemadmodum rectè annotavit Richardus) quae de DEO media Oratione acquisita discurrendo & laborando cognoscere possumus, eadem altiori modo per Orationem infusam donum penetrare valeamus. Hinc etiam acquisita in infusam frequenter terminatur, simul etiam in incipientibus commiscetur; ordinatum enim remissionis laborem efficacissimus Spiritus sancti afflatus interduum na sublevarique adjuvat, ut plenius aliquando velis, atque etiam, nonnunquam velis simul & remis velocissimè ac placidissimè ferantur. Atque haec supra citato de Divina oratione tractatus loco fusiùs à me explicata hic attigisse sufficiat. Nunc de oratione mentali acquisita tractemus, ac potiori loco ejus definitionem & partes exponamus.

CAPVT II.

Quid sit Oratio Mentalis acquisita.

SANCTVS Augustinus. mentalem orationem designans inquit: Oratio est rerum, quibus indigemus, à DEO petitio. S. Damascenus, Oratio est mentis in DEUM elevatio. Alii, Animae praeparatio describunt cum DEO colloquutionem. Quae etiam (diverso tamen ut supra diximus modo) in utroque, & infusae & acquisitae repetitur orationis genere. Acquisitae tamen appropriari poterunt hac vel simili expositione: *Oratio est mentis in DEUM, nostro labore & industria, licet non sine divina gratia, elevatio.* Eodem quoque sensu de reliquis dixeris.

Cum igitur oratio sit mentis elevatio, quia tam per cognitionem, quam per affectum in res supernas evehimur, non incongruè SS. PP. orationem mentalem definientes, nunc eam per intellectus, nunc per affectus operationes, explicaverunt. Sanctus itidem Augustinus loco supra citato, lib. de Quid autem, inquit, est oratio? nisi ascensio animae de terrestribus ad coelestia, inquisito superanimorum, invisibilium desiderium? Er, Oratio est conversio mentis in DEUM per pietatem & humilem affectum. S. Bernardus. Oratio, ait, est devota cordis intentio in DEUM pro malis amovendis.

Epist. ad vendis, & bonis adipiscendis. Et alibi: est hominis DEO adherentis affectio, & familiaris quædam & pia allocutio.

Fr. de monte Dti. Atque hæc etiam duplex mentis functio cognitionis & amoris, qua mens medio aliquo pio affectu ad celestia subleatur, utriusque modo dictæ Orationi infusæ & acquisitæ communis est.

2. 2. 9. 13. 4. 3. Oratio porro secundum *S. Tho.* Actus est virtutis Religionis, quo DEUM reveremur atque honoramus. Cum enim oratio sit quædam petitio, qua DEI opem imploramus, consequitur eam actum quoque esse subjectionis & submissionis, qua nos DEO inferiores confitemur, divinique ipsius adjutorii indigos, Deumque, infinitam ipsius potentiam, sapientiam, promptamque in auxiliando & succurrendo agnoscimus misericordiam, plurimum reveremur & honoramus. Vult enim DEUS isto à nobis modo honorari ac adorari: non quasi nostrorum bonorum indigenti aliquid inde accedat utilitatis, sed propter bonum profectumque nostrum: ut in DEUM cum omnipotentia bonam cognoscentes voluntatem, atque in nobis adjuvantis magnificentiam, eidem tanquam DEO ac Domino nostro, quo indigemus subijciamur, atque innitatur, conemurque nos ipsos totaliter ei unire atque conjungere. In ista enim animæ ad DEUM subiectione, bonum nostrum, vitæque spiritualis perfectio consistit: sicut & cæterarum creaturarum perfectio est suo subijci uniusque principio, ut in corporis ad animam patet conjunctione.

Ex his colliguntur quatuor hæc ad Orationem necessaria, *Primum*, Indigentia rei alicujus experimentalis cognitio. *Secundum*, desiderium eandem rem consequendi. *Tertium*, agnoscere iidem solum DEUM esse, qui nostræ possit necessitati succurrere. *Quartum*, seipsum coram Deo humiliare, suam agnoscendo indigentiam, à qua à solâ divinâ bonitate atque potentia possit liberari, simulque DEI opem, quibus ea, quæ nobis defunt largiatur implorare. Atque hæc nostrarum necessitatum manifestatio cum fiduciali cordis nostri coram DEO effusione, cumque consequendi quod petimus remedii confidentia, vera est Oratio. Manifesto res declarari potest exemplo. Infirmus enim sui æstans, primum suam cognoscit ex aquæ penuria necessitatem, atque exinde nascitur bibendi desiderium, exemploque oculos in aliquem, qui ipsi dare possit conjicit, tandemque ei suam apertens necessitatem, & desiderium aquæ, potum exposcit. Ista enim necessitatis suæ apud eum, qui succurrere possit, cum sui ad petendum submissione, manifestatio, propriè est ipsius infirmi rogatio ac petitio. Notandum est tamen omnia, quæ hætenus à nobis dicta sunt, ita utriusque prædictæ Orationis generi esse communia, ut tamen secundum modi diversitatem supernaturalis quidem ad infusam, humani autem ad acquisitam orationem referantur.

CAPUT III.

De tribus iisque potissimis Mentalis Orationis partibus.

Legendi de his orationis partibus nostri Jo- Explicatis superius variis Mentalis orationis acceptionibus, ac definitionibus, postulat doctrinæ ordo, ut majoris intelligentiæ gratia, de illius agamus partibus, variis iis quidem ac multiplicibus, quas tamen brevitati ac perspicui-

tati consulentes, ad tres potissimas reduximus: annes & Prima est, quæ se statuit homo in DEI præsentia, Dominio atque in conspectu divinæ majestatis. Secunda est à DEO est divinæ benevolentia, vel gratiarum actione, *SV. MARIA*, quæ tamen denique suarum necessitatum manifestatio, illas ubi humilique pro obtinendo auxilio supplicatio. *rius & e.* Eodem prorsus modo, quo homo necessitatem patiens primum coram eo, à quo quidpiam petiturus est comparat. Deinde reverentia qua-erunt: hic dam sui ipsius humilitatione, atque in compensa- infuso Tis tionem præteritarum fortè gratiarum oblatione, partito aliisque similibus modis benevolentiam capans; Sententia ac tandem suas ei necessitates insinans, earum-atio, par- dem vel urgentis necessitatis, vel ejus ad quem te 2. c. 1 i confugit, dignitatis, liberalitatis, magnificentia- illi vero in titulis, instans remedium postulat.

Eadem in Oratione mentali veniunt obser- vanda. Primum enim omnium cor sursum in DEUM elevando nos metipsos in DEI præsen- Tomo 2 tia statuere debemus, atque in conspectu divinæ & 4. o- majestatis comparere: qui primus est orationis perum- actus, de quo *S. loquitur Damascenus*, dum ora- cius, tionem mentis in DEUM appellat elevationem. Secunda Orationis pars sive actus est, Dei honor atque reverentia ex consideratione divinæ majestatis, nostræque in tanti DEI præsentia indignæ vilitatis: gratiarum quoque actio pro beneficio- rum, quæ de manu ejus accepimus magnitudine atque infinitate. Denique subsequitur divinæ misericordie pro nostrarum necessitatum remedio imploratio, in qua orationis perfectio, atque essentia consistit: si enim propriè loquamur, nihil aliud est oratio, quam cordis animæque nostræ, desideriorum videlicet: nostrorum atque necessitatum cum remedii efflagitatione coram DEO manifestatio atque effusio. Atque ideo quam optime *S. Thom.* ubi supra dixit: Orationem esse linguam & interpretem nostrorum desideriorum, 2. 2. 9. eo quod per illam infirmitates nostras DEO ma- 9. 4. 3. nifestamus, & pro eis ab eodem remedium postulamus.

Ex quibus colligi potest, orationem pressius, atque in suo acceptam rigore, solam significare petitionem, quæ tamen sua alioqui latitudine, quamlibet etiam cogitationem piam, aut sanctum in DEUM affectum comprehendit: quo sensu quilibet trium dictarum orationis partium actus, oratio quoque merito appellatur. Atque hinc facile erit differentiam intelligere inter pressi nominis orationem, quæ petitionem involvit, & illam, quam communiter appellamus DEI præsentiam.

Prior enim posteriorem includit, non tamen è contrâ. Præsentiam enim Dei nihil aliud vocamus, quam conatum quendam seipsum intra se recolligendi, & cor suum in DEUM, tanquam præsens nostræ considerationis aut desideriorum objectum, quolibet pio affectu elevandi: longè enim aliud est favores sibi à Rege postulare, quod est oratio, & se in Regis præsentia constituisse, vel reverentiam exhibendo, vel maiestatem illius intruendo, vel de gloriâ ipsius exultando. Quæ præsentia DEI sunt sub (latè sumpto tamen) orationis nomine etiam comprehensæ.

Ad tertiam verò Orationis partem pertinet, quæ firmissimè exauditionis atque impetrationis à DEO nostræ spem consolidare debet, innumera titulorum, quibus apud DEUM instantes exaudiri confidimus varietas, & potens magnitudo bonitatis, clementiæ, misericordie, liberalita-